

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Védekezzünk a kiütéses tifusz ellen!*

Forrás:

Az Ujság

Bn
(Hely)

1924. 2. 9.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

614.526

Hely

Idő

"1924"

Személy

Közp nyomt. XX. cs. 23. sz.

Védekezzünk a kiütéses tifusz ellen!

Végh János dr. tisztí főorvos felhívása a közönséghez.

Szomorú valóság. Budapesten és az orsrág több helységében újra ránk vigyorog a kiütéses tifusz réme. Rettenetes betegség, amely ellen csak egy védekezés van: a feltétlen tisztaság. Bicskén a tifusz már kilenc emberáldozatot követelt. Budapesten két munkásembert fektetett a sírba. Több beteg a halállal vívódik, mások kórházakban várják sorsuk fordulását. Egyik munkatársunk felkérte Végh János dr. tisztí főorvost, nyilatkozzék a nyilvánosságnak, hol kerekedett a baj, milyenek az arányai és mit kell cselekednie a közönségnek, hogy hatékonyan védekezze ellene. A tisztí főorvos az alábbiakat volt szíves mondani:

— Január 28-án jelentették, hogy a Lenkei-úti állami barakokban feltűnően sok ember betegedett meg influenzában. Orvosi kezelés alá vettük a szerencsétleneket s a nérvizsgálatból megállapítottuk, hogy kiütéses tifusszal állunk szemben. A betegek azoktól a vécészi cigányoktól szereztek a betegséget, akik szombatnként és vasárnaponként be-bejönnek muzsikálni a Lenkei-úton és környékén lévő korcsmákba. Adám József korcsmájában történt az első infekció. Ezen a nyomon eljutottunk Bicskéig, ahol a hatóság megállapította, hogy az ottani cigányok körzött ütötte fel a fejét a kiütéses tifusz. Ezek a muzsikos cigányok hurcolták be a bajt Budapestre. Bicskén tízenegyzelen betegedtek meg, közülök kilencen meghaltak.

— Az előbb említett infekciós fészken kívül egy másik is felfedeztünk Budapesten, a Ráday-utca 12. szám alatti levő Kétkorona-szállodában. Innen négy beteget szállítottunk kórházba. Az említett szállodának a tulajdonosa főmeglakást rendezett be a földszinti helyiségekben, ahol napszámosok és más szegénysorsú emberek kisebb pénzért laktak. Pusztá szalmán fektették a dolgotalanok és olyan viszonyok között, amelyekel igazán nem lehet higiénikusoknak minősíteni. Ezekről is vizsgálatot vettünk és feltétlenül megállapítottuk, hogy küteges hagymázban szenvednek. Megállapítottuk azt is, ami egyébként ezzel a betegséggel együtt jár — hogy az illetők tele voltak ruhátaival. Ezek a férgek terjesztik a bajt, ami annál veszélyesebb, mert ezek a munkásemberek villamoson szoktak utazni és természetesen más embertársaikkal is érintkeznek, ami módot ad a fertőzésre.

— Nyomban érintkezésbe léptem az illetékes hatóságokkal s legutóbb helyszíni szemlét tartottunk Bicskén. Újabb nyolc megbetegedést konstatáltunk, ezenkívül egy gyanús esetet. A megbetegedett emberek cigányok, két kepec, egy borbély és egy vasutas kivételével. Ezek az utóbbiak azonban érintkeztek a cigányokkal és tőlük kapták meg a betegséget. Megállapítottuk például, hogy Kiss György, bicskei cipész január 3-án disznótort rendezett házában, ahova vendégeket is hívott. Leib Antal bor-

bélyeség és Bernát István vasutas tréjából felöltöztek cigányoknak. Így állítottak be a disznótortra s cigányruhában muzsikáltak. A ruhát persze a bicskei cigányoktól vették kölcsön. Mind a ketten megbetegedtek, sőt Kiss György cipésznek Irma nevű 14 éves leánya sem került el a bajt. Er a leánya varrőiskolába járt Budapestre és a január 3-iki disznótortól származott tízenegyzedik napon konstatálták rajta a kiütéses tifuszt.

— A bicskei cigányok vasuton jártak be a fővárosba és sajnos, így terjedhetett el a betegség. A hatóságok kiadták az utasítást, hogy mindazokat az egyéneket, akiken ruhátaikat találunk, azonnal szállítsák le a vonatról. Január 31-én a vasuti kauluz le is szállított a bicskei vonatról egy Tóth Miklós nevű munkásembert, mert tele volt ruhátaival.

— Szegény Kiss Irma, akiről fentebb szóltam, tovább terjesztette a bajt anélkül, hogy tudta volna. Ugyanabban a vaczi-utcai varrőiskolában együtt dolgozott egyik vécészi barátjánéval, Csizinszky Irénnel, akiről épp ma jelentették Vécésről, hogy súlyos betegen fekszik. Betegségét úgy jelentették az ottani orvosnak, hogy influenzában szenved. Már gondoskodtunk arról, hogy vécészi orvos ur éppen a fentebb említett összefüggés miatt tifuszgyanúsaként kezelje. Mert nehéz ám felismerni a tifuszt, tényleg olyanok a kezdő jelenségei mint az influenzának. Rázó hideggel kezdődik bágyadság, láz, majd önkívület lép fel, de ez csak a későbbi fázisokban.

— Nem árt, ha kissé szigorúbban nézzük a helyzetet, mint amilyen s a közönség bizony nagyon jól teszi, ha a védekezés terén elmege a végső határig.

Azt üzenem a közönségnek, hogy fokozottan tisztálkodjék, gyakran váltson fehérneműt és nagyon ügyeljen a ruhátaira.

Aki megfertesedett, azonnal siessen a fertőtlenítő-intézetbe, ahol ingyen dezinficiálják. Erzel nemcsak magán segít, hanem embertársait is megvédi a borzalmas veszedelemtől. Aki pedig tud ilyen betegségről, vegyen magának fáradságot és azonnal értesítse a hatóságokat, amelyek éjjel-nappal rendelkezésére állnak a közönségnek. Budapesten eddig két haláleset fordult elő: Mittlerer Lajos kőműves és Tóth Gábor lakatos haltak meg küteges hagymázban. Hat tifuszbeteg fekszik a kórházakban, közülök kettő a halállal vívódik, a többi eset kevésbé aggasztó. Ha a közönség segítségünkre siet, sikeresen tudunk védekezni a tifusz ellen, ellenkező esetben tehetetlenek volnánk minden igyekezetünk ellenére.

Eddig a tisztí főorvos ur nyilatkozata. Mi csak egy szomorú tényt konstatáltunk, azt, hogy a közönség ma-holnap elszokik a fürdőtől. Kerünkbe jutott a legutóbbi hivatalos statisztika, amelyben azt olvassuk, hogy feltű-

nően csökkent a fürdészek száma. Ennek csak egy oka lehet: nagyon drága a fürdő. Itt tehetné valamit a hatóság, mert szerintünk a tisztálkodás mégis csak a fürdésnél kezdődik. És még egyet: a villamos már éppen eléggé drága, elvárhatná tehát a közönség, hogy a villamosutárság fokozottan tisztogattassa a kocsiakat. Mert ma mindent el lehet mondani a villamoskocsikról, csak azt nem, hogy példát vehetnénk róluk a tisztaság tekintetében.